

Newsletter analityczny nr 37 (22-28.09.2015)

Program „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

**Najważniejsze wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu
22-28 września 2015.**

W minionym tygodniu, jednym z najważniejszych tematów diskutowanych na łamach mediów była realizacja planów dotyczących restrukturyzacji Kompanii Węglowej.

Komentarz:

Insynuacje ambasadora Federacji Rosyjskiej Sergieja Andrejewa na temat przyczyn wybuchu II wojny światowej zwiastują nadejście nowej fazy w polityce Rosji w stosunku do Polski. Spodziewana zmiana dotychczasowego, lukratywnego kontraktu z Polską na dostawy gazu, nieudana próba przejęcia Grupy Azoty i Lotosu, pozbawienie przez państwo polskie koncesji na wydobywanie gazu z łupków firm powiązanych kapitałowo z Rosją, zmiany w zakresie odnawialnych źródeł energii, „smart sanction”, wprowadzenie do debaty w Unii Europejskiej idei Unii Energetycznej oraz niskie ceny ropy naftowej i gazu, skłoniły rosyjską administrację do sięgnięcia po nowe narzędzia oddziaływania we wzajemnych relacjach. Administracja rosyjska dąży do zdyskredytowania Polski, jej decydentów oraz ekspertów. Ma to osłabić zarówno pozycję międzynarodową Polski, jak również wprowadzić zamieszanie i niepokój wśród obywateli na progu wyborów parlamentarnych podsycając strach przed wojną.

W obliczu tych faktów wymagane jest działanie spokojne i długofalowe. Kluczowe znaczenie dla polityki rosyjskiej ma kondycja sektora energetycznego, który w obliczu spadających cen staje się balastem dla polityki i ekonomii Federacji Rosyjskiej. Ten stan osłabienia powinien być wykorzystany politycznie i ekonomicznie przez Polskę, np. poprzez dodatkowe działania optymalizujące, jednocześnie uderzające w dostawców zza wschodniej granicy. Niestety obserwując debatę publiczną dotyczącą energetyki trudno pozbyć się uczucia niepokoju. Wciąż ogniskuje się ona wokół niekończącej się dyskusji

o restrukturyzacji górnictwa (od kilku miesięcy sygnalizowałem, iż projekt jest ekonomicznie nieuzasadniony i istnieje ryzyko jego zablokowania przez Komisję Europejską) oraz zmiany lub wyjścia z polityki klimatyczno-energetycznej Unii Europejskiej.

W czasie wizyty Marosa Sefcovica, wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej odpowiedzialnego za tworzenie Unii Energetycznej, dyskusja publiczna w naszym kraju powinna koncentrować się na spójnej artykulacji interesów bezpieczeństwa energetycznego Polski. Kluczowe jest przede wszystkim ograniczenie importu ropy naftowej i gazu z Rosji do całej Unii Europejskiej, przy jednoczesnej jego dywersyfikacji. Ponadto, zwiększenie nakładów na badania w zakresie magazynowania energii oraz spójny system wsparcia i regulacji (z poziomu Komisji Europejskiej) w zakresie rozwoju branży odnawialnych źródeł energii. Konieczny jest także rozwój efektywności energetycznej i wprowadzenie za pośrednictwem regulacji administracyjno-prawnych automatycznych mechanizmów reagowania kryzysowego w sytuacji wstrzymania lub ograniczenia dostaw do państw Unii Europejskiej i państw sąsiedzkich.

Reasumując, sytuacja Polski staje się coraz bardziej skomplikowana, a obawy Polaków wzrastają przy jednoczesnym słabym zrozumieniu ze strony innych państw Unii Europejskiej metod działania Rosji i istoty zagrożeń. Istotnym ograniczeniem w prezentowaniu jednolitego stanowiska interesariuszy w Polsce jest brak długookresowej strategii bezpieczeństwa energetycznego jak również dokumentu niższego rzędu, jakim powinna być Polska Polityka Energetyczna do 2050 roku.

Europa i świat:

21.09 – Dmitrij Pieskow, rzecznik Kancelarii Prezydenta Federacji Rosyjskiej zdementował pogłoski o planowanym podwyższeniu podatku od wydobycia węgłowodorów.

22.09 – Ilość energii wyprodukowanej w niedzielę przez energie wiatrowe w Teksasie była tak duża, że producenci energii musieli płacić stanowemu operatorowi systemowi przesyłowego za jej odbiór.

22.09 – Cena węgla ARA z dostawą na 2016 spadła po raz pierwszy w historii spadły poniżej 50 USD z tonę.

23.09 – Wołodimir Demczyszyn, minister energetyki i przemysłu węglowego Ukrainy, przypomniał o ofercie ukraińskiej dla zachodnich spółek dotyczącej wejścia w akcjonariat ukraińskich gazociągów.

23.09 – Na północ od niemieckiej wyspy Rugia uruchomiono morską farmę wiatrową Baltic 2 o mocy aż 288 MW.

23.09 – Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki w Lublanie na wniosek Urzędu Regulacji Energetyki, wydała opinię ws. zgodności wspólnego obszaru rynkowego Niemcy-Austria z europejskim prawem – Rozporządzeniem 714/EC/2009.

23.09 – Wołodimir Demczyszyn, ukraiński minister energetyki, poinformował, że Polska i Ukraina prowadzą rozmowy w sprawie rozbudowy elektrowni atomowej Chmielnicki.

23.09 – 21 stowarzyszeń fotowoltaicznych reprezentujących w sumie około 80 proc. sektora PV w Unii Europejskiej zaapelowało o zakończenie restrykcji handlowych w zakresie importu chińskich ogniw i modułów fotowoltaicznych do UE.

24.09 – Brytyjski rząd rozważa analizę planów wymiany aktywów BASF/Wintershall-Gazprom dotyczących złóż na Morzu Północnym.

24.09 – Van Beurden, prezes koncernu Shell, ocenił, że w najbliższych latach będziemy mieć do czynienia z podwojeniem się globalnego zapotrzebowania na energię.

25.09 – Aleksander Nowak, rosyjski minister energetyki, przyznał, że Rosja rozważa zgodę na dopuszczenie firm innych niż Gazprom do eksportu gazu ziemnego.

26.09 – Prezydent Rosji Władimir Putin i premier Grecji Aleksis Cipras omówili perspektywy umocnienia stosunków dwustronnych w tym również kwestii związanych z energetyką.

28.09 – Shell zamierza zatrzymać poszukiwania węglowodorów na Alasce.

Polska:

23.09 – Andrzej Czerwiński odebrał Zdzisławowi Gawlikowi nadzór nad departamentem spółek kluczowych oraz PGNiG, PKN Orlen oraz Polskim LNG.

24.09 – Członkowie zespołu przygotowującego strategię Prawa i Sprawiedliwości dla górnictwa i energetyki zapowiedzieli, że w programie znajdzie się doraźny „by-pass” finansowy, a w dłuższej perspektywie program inwestycji dla perspektywicznych kopalń.

24.09 – Według „Rzeczpospolitej” resort skarbu wycofuje się ze swoich planów ratowania Kompani Węglowej z powodu obaw przed obroną projektu przed Komisją Europejską.

24.09 – Andrzej Czerwiński, Minister Skarbu Państwa, zapowiedział, że po powstaniu Nowej Kompanii Węglowej będzie możliwe wpisanie jej na listę spółek strategicznych.

24.09 – Spółka Novavis poinformowała o podpisaniu porozumienia z zagranicznym inwestorem, którego celem jest budowa w naszym kraju fabryki magazynów energii w technologii Vanadium Redox Flow Batteries (VRFB).

24.09 – Komisja Europejska poinformowała, że jest w "bliskim i regularnym" kontakcie z polskimi władzami w sprawie planu pomocy dla kopalń Kompanii Węglowej.

24.09 – Politycy SLD zaapelowali do rządu o podjęcie natychmiastowych działań ratunkowych w celu ratowania Kompanii Węglowej.

25.09 – Maciej Grabowski, Minister Środowiska, stwierdził, że powołanie ministerstwa energetyki nie jest konieczne, bowiem dotychczasowy model zarządzania polityką klimatyczną jest wystarczający.

25.09 – Jadwiga Wiśniewska, Zbigniew Kuźmiuk, Stanisław Ożóg i Janusz Wojciechowski skierowali do Komisji Europejskiej i Rady Europejskiej interpelacje w sprawie działań unijnych instytucji dotyczących budowy drugiej nitki gazociągu Nordstream.

26.09 – Wicepremier Janusz Piechociński spotkał się z Mohsenem Jalalpour, szefem Irańskiej Izby Handlu, Przemysłu, Górnictwa i Rolnictwa. Podczas spotkania rozmawiano m.in. o handlu węglowodorami.

28.09 – Prezydent Andrzej Duda podpisał nowelizację Prawa energetycznego dotyczącą m.in. kar za manipulacje na hurtowym rynku energii.

28.09 – Marek Woszczyk, prezes PGE, stwierdził, że restrukturyzacja górnictwa jest kluczowa dla jego integracji z Polską Grupą Energetyczną.

28.09 – Związki zawodowe zarzuciły rządowi brak realizacji styczniowego porozumienia ws. naprawy górnictwa i odwiesiły czynną akcję protestacyjną.

Warszawa, 28 września 2015r.

dr Krzysztof M. Książkowski – Szef Programu „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” OAP UW, adiunkt w Kolegium Ekonomiczno-Społecznym SGH, laureat RENERGY AWARD 2015 w kategorii osobowość roku, autor książek „Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw” (2004), „Bezpieczeństwo ekonomiczne” (2011), redaktor naukowy

publikacji „Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej” (2012) i „Odnawialne źródła energii w Polsce. Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji” (2013), współautor podręcznika „Ekonomika bezpieczeństwa państwa w zarysie” (2014), autor wielu artykułów poświęconych zagadnieniu bezpieczeństwa i klimatu.